

PAGINA 11

KWARTAALBLAD VAN DE 11.11.11-BEWEGING

08/2011

NIEUW!

FIETSPLAATJE voor klimaatakkoord

**WEER EEN
AUTO MINDER**

www.KLIMAATAKKOORD.BE 11.11.11

Corsendonk[®]
schenkt **Triple 11.11.11**

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

EDUCATIECEL: Marjan Cauwenberg, Karen De Broeck, Bart Demedts, Myriam Keustermans, Eddy Maes en Jacques Mevis

ZUIDCEL: Pierre Brunain, Griet Seurs, Walter Struyf, Kris Vanslambrouck en Marleen Vos

CONCEPT EN REALISATIE:

Metronoom, Antwerpen

FOTO VOORPAGINA:

Betty Bex

DRUK:

Gevaert Printing, Zwevezele

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Bogdan Vanden Bergh
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

REDACTIE:

Pagina 11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 16
Fax 02 536 19 02
e-mail pagina11@11.be
www.11.be

NATIONAAL SECRETARIAAT:

11.11.11
Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 11
Fax 02 536 19 10

PROVINCIALE SECRETARIATEN:

11.11.11 ANTWERPEN
Patriottenstraat 27, 2600 Berchem
Tel. 03 281 06 62
Fax 03 281 06 89
e-mail antwerpen@11.be

11.11.11 LIMBURG

Pastorijstraat 40, bus 7,
3530 Houthalen-Helchteren
Tel. 011 87 14 80
Fax 011 85 14 93
e-mail limburg@11.be

11.11.11 OOST-VLAANDEREN

Dok Noord 4, E 102, 9000 Gent
Tel. 09 233 02 03
Fax 09 233 94 84
e-mail oost-vlaanderen@11.be

11.11.11 VLAAMS-BRABANT/BRUSSEL

Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel
Tel. 02 536 11 53 of 02 536 11 33
Fax 02 536 19 01
e-mail brabant@11.be

11.11.11 WEST-VLAANDEREN

Hugo Verrieststraat 22, 8800 Roeselare
Tel. 051 24 06 13
Fax 051 24 08 39
e-mail west-vlaanderen@11.be

Ik zal het zeggen, Walter

Mag het hier ook eens een spelletje zijn? Het is vakantie voor iedereen. Dé belofte van de eeuw - een woord met 24 letters?

De L van Lima: . . LL L . . . LL

De N van New York: . . LL . NN L . . . LL . N . . N

De M van Mandela: M . LL . NN . . M . . . L . . . LL . N . . N

En een klinker: de E van Ethiopië: M . LLENN . . M . . EL . . ELL . N . EN

Daar is zo'n woord goed voor. Voor letterspelletjes. Maar om mensen in beweging te krijgen, is het een draak. Millenniumdoelstellingen.

Met zoiets verknoei je elke spandoek en haal je alle ritme uit een speech. Het woord zelf laat al vermoeden dat de realisatie ervan vertraging zal oplopen. Maar goed, eens gedragen kan je niet terug naar de winkel om te ruilen. Volharden in de boosheid dus.

De vraag is hoe we het broetje van de Millenniumdoelstellingen zullen noemen. Want er is er eentje op komst. Nog in premature toestand heeft het de naam gekregen van Millennium-consumptiedoelstellingen.

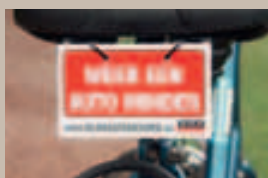
Kan best interessant worden. Concrete en meetbare doelstellingen om de consumptie van de 20 % rijksten te halveren. Die verorberen 80 % van wat je op deze wereld kan opsouperen. Ethisch en ecologisch is dit niet houdbaar. Als armoede halveren een nobel doel is, geldt dat ook voor rijkdom. En opnieuw blijkt hier zonneklaar dat de oplossingen voor de ongelijke verdeling en voor de klimaatproblemen perfect in mekaars verlengde liggen.

Dat we in de komende campagne aan het flirten gaan met de milieubeweging, is niks te vroeg. We hebben er alle belang bij om de krachten te bundelen.

Maar "in elkaars verlengde" is geen reden om nóg langere woorden te gebruiken. Al gaat het bij de Millenniumconsumptiedoelstellingen over consuminderen, om dat kind een naam te geven nemen we best een goede verkoper onder de arm.

BART DEMEDTS

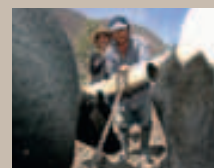
Niet te missen in deze Pagina 11

• Jouw daad voor het klimaat ...
5 tips p. 4

• In Peru zie je de klimaatverandering al
11.11.11-partners reageren p. 6

• 11 november 2011
Daar drinken we op: Triple 11.11.11 p. 13

inhoud

De energiejacht is open!

Heb je last van energievreters? Dan is de energiejacht

iets voor jou! Marc Steens van de Bond Beter

Leefmilieu weet er alles van. In het najaar gaat hij zelf ook op jacht en hij rekent erop dat zijn vrienden van de 11.groep van Gent-Zuid meedoen.

Je bent coördinator van de energiejacht.

Wat vind je zo boeiend aan die job?

Marc Steens. Je hebt het gevoel dat je iets in beweging zet waar mensen onmiddellijk voordeel van ondervinden. Het is echt concreet meebouwen aan het terugdringen van ons energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Wel op een amusante en speelse manier. Het is plezant om zien hoe leden uit de energiegroepen elkaar stimuleren om steeds beter te doen. Zelf leer ik nog elke dag bij. Ik ben dus heel blij dat ik mijn kennis en ervaring kwijt kan in deze job.

Ik let al op mijn energieverbruik, waarom zou ik dan meedoen aan de energiejacht?

Marc. We merken dat mensen die al zuinig omspringen met energie toch nog 8 tot 10 procent kunnen uitsparen. Het opvolgen van je verbruik op de meterkaart en de tips die je krijgt, helpen je daarbij. Als je het in groep doet, met je vereniging of met een paar mensen uit je straat, krijg je begeleiding van een energiemeester. Die krijgt een gratis opleiding en geeft

nog meer specifieke tips die rekening houden met de situatie van de leden van de groep.

Hoe word ik energiejager?

Marc. Als je individueel inschrijft, kan dat op elk moment via de website. De groepscampagne start op 1 december. Je kan als groep maar meedoen als je gemeente ook meedoet, want de provincie betaalt de opleiding van de energiemeesters. Op de website kan je zien of je gemeente meedoet. Als ze er niet bijstaat, kun je gerust gaan aankloppen bij je gemeente met de vraag om mee in te stappen. Sommige gemeenten concentreren zich op kansengroepen. Voor die mensen heeft de energiebesparing ook het meest directe nut. Het geeft hen heel wat financiële ademruimte.

Als je gemeente opteert om met kansengroepen te werken, krijgen andere groepen uit die gemeente geen begeleiding van een energiemeester.

Met welke argumenten ga je proberen je collega's van je 11.groep te overtuigen om mee te doen?

Marc. Je kan toch moeilijk politici onder druk zetten om een klimaatakkoord te sluiten en zelf niets ondernemen om je CO₂-uitstoot te verminderen? We moeten zelf ook ons steentje bijdragen, en dat kan door minder energie te verbruiken. En door het in groep te doen, krijg je begeleiding van een energiemeester. En het levert ook winst op in de portemonnee!

EDDY MAES

Last van energievreters? Trek dan op energiejacht! Best in groep, dan is het aangenaam. FOTO BBL

• www.energiejacht.be

Jouw daad voor het klimaat in 5 tips

Dit en volgend jaar gaat 11.11.11 de klimaat-

verandering te lijf. Onze partners in

het Zuiden trekken aan de

alarmbel en schieten in actie. Zij ondervinden nu al de

gevolgen van de klimaatwijzigingen. No time to waste!

En wat is jouw daad voor het klimaat?

1 TEKEN EEN KLIMAATAKKOORD

We wachten niet op de politici, maar we zetten hen wel onder druk door zelf een klimaatakkoord te ondertekenen. Dat kan op de website of op papier. Er moet dringend een ambitieus en rechtvaardig klimaatbeleid komen. Dat is onze eis. Maar je moet beloven om zelf ook iets te doen aan je CO₂-uitstoot.

Doe je het online? Nodig dan meteen je Facebook- en andere vrienden uit om hetzelfde te doen. Je kan het ook doen met je vereniging, bedrijf, klas of jongerengroep. Waarom niet op een plechtig moment aan een echte conferentietafel?

www.klimaatakkoord.be

2 GEEN FIETS ZONDER FIETSPLAATJE

De fietsplaatjes zijn gratis en we willen ze ruim verspreiden.

Ze zitten in een omslag met wat info en een oproep om een klimaatakkoord te ondertekenen. Aan jou om naar eigen inspiratie fietsplaatjes uit te delen overal waar fietsen opduiken.

www.11.be/campagne

Doe zoals Bart Canaerts en hang meteen het plaatje aan je fiets.

Je vindt het in de omslag die bij deze Pagina 11 zit.

Een plaats onder de zon

"De klimaatwijziging treft in de eerste plaats de meest kwetsbare groepen: arme boeren wiens habitat wijzigt, mensen in krottenwijken die bij stortregens van de helling wegspoelen, mensen in moerasgebieden waar door opwarming van het klimaat de malariamug weer gedijt. Zij zijn de eerste slachtoffers, niet de rijken die in een stabiele omgeving wonen.

Milieurechten hebben direct betrekking op fundamentele mensenrechten: het recht op voedsel, op een veilig onderkomen, op gezondheid. Het gaat om het essentiële recht op een plaats onder de zon.

Als men voor al deze groepen geen situatie van duurzame veiligheid creëert, is er geen toekomst voor de wereld-gemeenschap om samen te leven. Toenemende migratie is dan maar één gevolg, sociale conflicten en oorlogen om toegang tot water, petroleum en grond voor voedsel-productie zullen de andere zijn."

Wolfgang Sachs op www.mo.be

3 EEN POSITIEF KLIMAAT OP SCHOOL

Klimaatverandering is een razend interessant thema voor in de klas. En als iedereen op school de smaak te pakken heeft, kan dit uitmonden in een leuke actie.

Voor het basisonderwijs is er een knutselversie van het klimaatakkoord, gekoppeld aan het luisterspel 'De Wonderbaarlijke reis van Hupsala Princess' geschreven door actrice Ianka Fleerackers.

(zie ook p. 12)

www.11.be/educatie

FOTO BETTY BEK

Bart vliegt ... niet meer?

Stand-upcomedian Bart Cannaerts, bekend van 'Mag ik u kussen?', is niet alleen de vrolijke fietser op de voorpagina. Op de campagne-dvd van 11.11.11 maakt hij ons wegwijs in het klimaatdossier. Bart de groene jongen?

Bart Cannaerts. Ik voel me wel betrokken op de klimaatverandering, maar eigenlijk ben ik er te weinig mee bezig, zoals de meesten, vrees ik. Dat filmpje was een goede gelegenheid om er iets dieper op in te gaan. Wat ik daarin zeg, daar wil ik ook achter staan.

Is je betrokkenheid een gevolg van je opleiding als bio-ingenieur?

Bart. Niet speciaal, maar ik heb er wel een wetenschappelijke benadering aan overgehouden. Als ik de analyses van 11.11.11 lees, denk ik soms: 'Is dat wel zo?' En dan krijg ik zin om dat te gaan opzoeken en zelf te berekenen. Zoals de CO₂ uitstoot van een vliegtuig. Wellicht krijg je dan een genuanceerder verhaal, maar ook complexer en dus moeilijker over te brengen. Niet dat je alles met een grap en een kwinkslag moet uitleggen, daarvoor is het onderwerp te ernstig, maar de boodschap moet wel duidelijk overkomen. En als ik daar op een of andere manier kan toe bijdragen, dan doe ik dat met plezier.

Het filmpje 'Cannaerts kwaad om het klimaat' met Bart Cannaerts kan je bekijken op de website.

Je vindt het samen met ander beeldmateriaal op de campagne-dvd 'Klimaat 2011'.

Bestellen via www.11.be/campagne. Prijs: € 8.

4

KLIMAATACTIEDAG: VRIJDAG 28 OKTOBER

Als je een klimaatakkoord ondertekent, doe het dan bij voorkeur op 28 oktober. Dan maken we onze klimaatactiecampagne in heel Vlaanderen zichtbaar met zoveel mogelijk lokale klimaatacties. Je kan meedoen door die dag zelf een actie in te richten en je op de website te registreren. We bezorgen je gratis actiemateriaal.

www.klimaatakkoord.be

5

GA OP ENERGIEJACHT

Energievreters in je huis? Vanaf december kan je er naar op jacht om zo veel mogelijk CO₂ te besparen. Je screent dag aan dag je energieverbruik, je past je gedrag aan en wisselt tips uit met andere gezinnen. De *Energiejacht* is een initiatief van Bond Beter Leefmilieu en 11.11.11 doet mee. De groep die het meest CO₂ weet te besparen, wint de 11.energie-trofee!

www.energiejacht.be

Klimaatverandering treft Peru

11.11.11-partners reageren

“Het smelten van de gletsjers is een van de ergste gevolgen van de klimaatverandering in Peru”, zegt Rocío Valdeavellano, coördinatrice van MOCICC. Dit netwerk van tachtig Peruaanse organisaties wil niet alleen iets doen aan de gevolgen van de opwarming. Het ijvert onder meer voor een goed klimaatbeleid, behoud van het Amazonewoud en reglementering van de mijnbouw.

FOTO MOCICC-OXFAM INTERNATIONAL

Partners laten van zich horen

De klimaatcampagne van 11.11.11 focust dit jaar op de werking van drie partners uit Peru:

- **MOCICC** (*Movimiento Ciudadano Frente al Cambio Climático*), een brede Peruaanse klimaatcoalitie.
www.mocicc.org
- **DAR** (*Derecho, Medio Ambiente y Recursos Naturales*) legt zich vooral toe op het Amazonegebied.
www.dar.org.pe
- **Cooperación** probeert de ongebreidelde groei van de mijnbouw terug te dringen.
www.cooperacion.org.pe

MOCICC (MOvimiento Cludadano frente al Cambio Climático) weet goed waarover ze spreekt als het over de gevolgen van de klimaatopwarming gaat. Haar leden zijn vanuit verschillende invalshoeken met het thema klimaat bezig. Onder haar vleugels zijn zowel sociale, culturele, religieuze als milieuorganisaties actief. “De klimaatverandering gaat iedereen aan, en is niet enkel het terrein van ecologen”, legt Rocío uit.

MEER ZIKTES

In Peru heeft de klimaatverandering nu al veel sociale, economische en culturele gevolgen. Vooral de bevolking die leeft van de landbouw in kwetsbare gebieden van het Andesgebergte of in het Amazonewoud voelt die gevolgen. Door zware regenval in sommige regio's, droogtes in andere en extreme temperatuursverschillen gaat de productiviteit van de landbouw achteruit en zijn boeren gedwongen naar de stad te trekken. Meer dan vroeger lijden kinderen aan longaandoeningen en tropische ziektes komen voor waar het voordien te koud was.

Ook culturele tradities verdwijnen. Zo trekken al sinds het Inca-tijdperk elk jaar in juni de 'Ukukos' (mythische personages uit de Andes) naar de top van de Ausangate, op meer dan 6.000 meter hoogte. Ze brengen ijs van de berg mee naar hun dorp om de

landbouwgronden te zegenen voor een goede oogst en de Apus (berggoden) te danken. Enkele jaren geleden was het echter onmogelijk dit ritueel verder te zetten. Er was zo weinig sneeuw op de Ausangate dat de 'Ukukos' beslisten om niets weg te nemen, uit respect voor de Apus.

DUURZAAM ONTWIKKELINGSMODEL

MOCICC gaat op zoek naar manieren om zich aan te passen aan de gevolgen die er nu al zijn door de klimaatopwarming. De organisatie probeert het beleid te beïnvloeden en de bevolking te sensibiliseren om ook zelf iets te doen voor het klimaat. “Wij willen mensen overtuigen om op een duurzame manier met onze omgeving om te gaan”, zegt Rocío. “We zullen tenslotte allemaal onze manier van leven moeten aanpassen: onze onverantwoordelijke consumptie minderen, spaarzaam omgaan met water en energie, recycleren en de fiets gebruiken in plaats van de auto. Wij als ontwikkelende landen moeten – nee, mogen niet het consumptiemodel imiteren van de geïndustrialiseerde landen. Integendeel, wij willen een ander ontwikkelingsmodel zoeken dat wel rekening houdt met de natuur.”

Dit zet een land als Peru meteen voor enorme uitdagingen. Want hoe kan Peru de strijd tegen de opwarming

aangaan en tegelijkertijd toch verder ontwikkelen? Experts van de lidorganisaties van MOCICC zoeken oplossingen, onder meer op het vlak van het energiebeleid en meer 'climate-proof' ontwikkelen. Een belangrijk speerpunt in het beleidswerk van MOCICC naar de Peruaanse overheid is een coherent klimaatbeleid dat bindend is voor alle ministeries en beleidsniveaus. "Op dit moment is het bijvoorbeeld mogelijk dat de ministeries van Mijnbouw en Economie concessies geven voor bosontginning en mijnbouw in gebieden die volgens het ministerie van Leefmilieu beschermd zijn, dat is toch compleet absurd", zucht Rocío.

GETUIGEN LATEN ZICH HOREN

Vorig jaar organiseerde MOCICC een grote nationale hoorzitting in Lima en nog zeven lokale zittingen in verschillende grote steden zoals Cusco, Arequipa en La Oroya. Studenten, landbouwers, maar ook regionale autoriteiten luisterden naar de getuigenissen van hun landgenoten die nu al de gevolgen van de klimaatopwarming aan den lijve ondervinden. Die getuigen kwamen van alle streken van Peru, zowel vissers van de kust, als landbouwers uit de Andes en de Amazone. "Wij willen dat niet alleen onze maar ook de internationale beleidsmakers oor hebben voor deze mensen en afspraken maken om de CO₂-uitstoot te verminderen. Ook willen wij dat zij de meest gevoelige landen middelen geven om zich aan te passen

aan de klimaatopwarming. Dit mogen uiteraard geen leningen zijn! De geïndustrialiseerde landen zijn immers het meest verantwoordelijk voor wat er in ons en andere landen in het Zuiden gebeurt. Ik hoop dat de regeringsleiders tijdens de klimaatop in Durban eindelijk tot deze noodzakelijke, rechtvaardige en bindende akkoorden komen!" MOCICC hoopt dit jaar met 11.11.11 enkele nieuwe grote stappen vooruit te kunnen zetten om het klimaat op de nationale en internationale politieke agenda's te zetten. De Peruaanse organisatie beseft meer dan wij dat de tijd dringt!

MARJAN CAUWENBERG

Tijdens een hoorzitting in Lima getuigden landbouwers, vissers en andere betrokkenen over de gevolgen van de klimaatopwarming die ze nu al ondervinden.
FOTO MOCICC-OXFAM INTERNATIONAL

"Internationale beleidsmakers moeten de meest gevoelige landen middelen geven om zich aan te passen aan de klimaatopwarming."

ROCÍO VALDEAVELLANO,
COÖRDINATRICE MOCICC

• www.mocicc.org

Nieuwe president, nieuwe koers?

Op 5 juni verkozen de Peruanen Ollanta Humala tot hun nieuwe president. Tijdens de verkiezingscampagne mengden heel wat basisorganisaties en ngo's zich in het politieke debat. MOCICC trok de aandacht op de klimaatverandering met een grote campagne 'Habla candidato' (Spreek kandidaat).

MOCICC stelde de presidentskandidaten de vraag wat hun visie over de klimaatverandering was en hoe ze dit belangrijke thema in hun beleid zouden opnemen. De meeste kandidaten hadden daar niet direct een antwoord op, behalve enkele clichévoorstellen zoals de kwetsbaarheid van Peru onderzoeken en alternatieve energiebronnen zoeken. Klimaat en milieu stonden duidelijk niet bovenaan op hun agenda. Ook niet van de verkozen president Humala die nochtans veel steun kreeg in de gebieden die sterk te lijden hebben onder de klimaatverandering.

Wel inspraak, niet minder mijnbouw

Het goede nieuws is wel dat Humala belooft meer aandacht te hebben voor de boerengemeenschappen en de bevolking in het binnenland. Die worden het sterkst geconfronteerd met problemen in de landbouw, de gevolgen van de klimaatverandering en conflicten rond mijnbouw en milieu. Men verwacht dan ook dat hij de gemeenschappen zal raadplegen vooraleer er grootschalige investeringen plaatsvinden. Anderzijds sluit zijn visie over mijnbouw sterk aan bij die van zijn linkse collega's

Morales (Bolivië) en Correa (Ecuador). Dat betekent meer belastingen heffen op mijnbouwactiviteiten om te investeren in sociale ontwikkeling, en meer controle van de staat over deze strategische sectoren. De doelstellingen van zo'n beleid mogen dan wel een stuk nobeler zijn, maar de afhankelijkheid van de ontginning van grondstoffen blijft even groot.

Advies van partnerorganisaties

Bij het uitstippelen van zijn beleid betrof Humala het maatschappelijk middenveld, waaronder ook onze partnerorganisaties.

Op dit moment is het nog onduidelijk welke kant Humala zal opgaan. En de vraag is of hij een eigen beleid zal willen en kunnen toepassen of zal toegeven aan de buitenlandse grootmachten en de economische belangengroepen. MOCICC houdt nauwlettend in de gaten hoe het verder gaat.

"We willen meer hernieuwbare energie"

"Meer dan de helft van de CO₂-uitstoot van Peru komt van de ontbossing van het Amazoneewoud", zegt Hugo Che Piu van DAR (Derecho, Ambiente y Recursos Naturales). Deze ngo ijvert voor een verantwoordelijk beheer van de natuurlijke rijkdommen in het Amazonewoud en voor een duurzame ontwikkeling. Ze is lid van MOCICC en 11.11.11-partner.

"De laatste jaren stapelen zich allerlei projecten op, waaronder de aanleg van wegen en hydro-elektrische centrales, concessies voor petroleum-winning, gas en mijnbouw, de teelt van gewassen voor biobrandstoffen. Aan het huidige tempo is in 30 jaar tijd minstens 56 % van het Amazonewoud verdwenen!"

Gevolgen nu al zichtbaar

De ontbossing staat bovenaan op de agenda van DAR. Daarbij staan de rechten van de lokale gemeenschappen centraal. "Hun levenswijze is wezenlijk verbonden met hun omgeving. Maar de klimaatproblemen nemen toe. Vorig jaar stonden de rivieren droger dan ooit. Vele gemeenschappen konden hierdoor gedurende maanden geen producten van en naar de stad brengen. Tijdens het regenseizoen waren er dan weer overstromingen," merkt Hugo Che Piu op. DAR verdedigt hun belangen en werkt nauw samen met de lokale basisorganisaties. De organisatie wil dat zij betrokken worden bij beslissingen die de overheid neemt over het beheer van natuurlijke rijkdommen in hun woongebieden. Daar hoort ook het afdwingen van het recht op consultatie bij, zoals voorzien door de Internationale Arbeidsorganisatie. Om ervoor te zorgen dat die basisorganisaties druk kunnen uitoefenen op internationale financiële

instellingen en regeringen zorgt DAR ook voor capaciteitsversterking.

Inspraak

De internationale financiële instellingen hebben grootse plannen met het Amazonegebied. Eén daarvan is REDD (Reducing Emissions from Deforestation and Degradation) dat financiële middelen ter beschikking stelt in ruil voor bos-behoud. "Maar veel van die projecten worden uitgevoerd zonder rekening te houden met de rechten van de inheemse bevolkingsgroepen. Wij willen een transparant beleid en inspraak van de mensen die rechtstreeks betrokken zijn", legt Hugo uit.

Hij maakt zich ook zorgen over de nieuwe energiestrategie die de Wereldbank uitwerkt. "De Wereldbank werpt zich op als de grote beheerder van de enorme fondsen voor klimaat-financiering, maar investeert tegelijk ook in projecten voor steenkoolwinning." DAR vecht deze incoherentie aan en vraagt meer steun voor projecten voor hernieuwbare energie.

MARJAN CAUWENBERG

• www.dar.org.pe

De bevolking van het Amazonewoud wil betrokken worden bij de beslissingen over het beheer van de natuurlijke rijkdommen in hun woongebieden. FOTO DAR

Mijnbouw bedreigt

In Peru neemt de mijnbouw de laatste jaren explosief toe. Mijnbedrijven nemen ongestoord gebieden in die een belangrijke rol spelen voor de watervoorziening. De ngo CooperAcción volgt deze evolutie op de voet. Een heikel thema in Peru.

Mijnbedrijven gebruiken veel water en vervuilen rivieren en watervoorraden, terwijl dat water essentieel is voor de landbouw en de drinkwatervoorziening. Met verschillende studies toont CooperAcción aan dat er al zeer veel *waterstress* is, en ze pleit ervoor zones waar waterbronnen ontstaan te beschermen.

"Zo vormen bijvoorbeeld de páramos in het noorden van Peru een onontbeerlijke bron van zoet water, waarvan miljoenen Peruanen in de toekomst afhankelijk zullen zijn", licht José de Echave toe. "Net daar staat een groot mijnbouwproject op stapel. Als dat doorgaat wordt het hele ecosysteem vernietigd en is de waterbevoorrading van het ganse noordelijke deel van Peru bedreigd. Ook wordt er nog altijd aan mijnbouw gedaan in de gletsjers van de Andes, terwijl die juist getuigen van het snelle en definitieve smeltproces."

Druk van IMF en Wereldbank

De bezorgdheden van CooperAcción zijn dan ook terecht. Ze ondersteunt de inheemse gemeenschappen in de Andes en de Amazone die te maken krijgen met deze dramatische gevolgen van mijnbouw. En ze probeert de overheid te overtuigen om een degelijk mijnbouwbeleid uit te tekenen en een ruimtelijke planning, waarin duidelijk staat aangegeven in welke zones wel en niet aan mijnbouw kan worden gedaan. Die regering staat jammer genoeg ook onder enorme druk van het IMF en de Wereldbank om haar land te laten exploiteren door multinationale mijnbedrijven. "Je mag niet vergeten

FOTO THOMAS QUIRYNEN

watervoorziening

dat het in de eerste plaats Amerikaanse en Europese bedrijven zijn die hier goud, zilver, olie en gas komen ontginnen”, benadrukt José. “Wij moeten jullie duidelijk maken dat deze manier van ontginning bij ons enorme sociale en milieuconflicten veroorzaakt en dat de uitbreiding van deze industrieën de gevolgen van de klimaatverandering zullen verergeren.”

• www.cooperaccion.org.pe

Contract stuwdam opgestort na protest

De ontslagnemende regering van de Peruaanse president Alan García besliste in juni om het voorbereidende werk aan de omstreden Inambari-dam stil te leggen. De nieuwe president Humala zal de knoop moeten doorhakken. De dam maakt immers deel uit van een akkoord dat Brazilië en Peru vorig jaar sloten. Het stuwmeer van de Inambari-dam zou 37.800 hectare beslaan en zeventig dorpen moeten ervoor verdwijnen. Bovendien komt die in een beschermd nationaal park met de grootste biodiversiteit van de planeet. Peru zou geen voordelen halen uit dit project want 80 % van de geproduceerde energie is bestemd voor Brazilië. Er kwam dan ook veel protest tegen de geplande dam. Met de campagne 'Tigre de los buenos negocios' (tijger van de goede zaken) willen de 11.11.11-partners DAR en Labor en andere organisaties de politiek verantwoordelijken ervan overtuigen om bij dergelijke akkoorden rekening te houden met de rechten van de lokale bevolking en de duurzaamheid van natuurlijke rijkdommen. Ze halen nu een eerste succes maar beseffen dat de strijd nog niet gestreden is.

FOTO DAR

Kopersmelterij voor de rechtbank!

CooperAcción voert al jaren campagne tegen het Amerikaanse bedrijf Doe Run. Die heeft de kopersmelterij in La Oroya in Centraal-Peru in handen, maar veegt alle milieunormen aan haar laars. Meer nog, het bedrijf is van plan een proces aan te spannen tegen de Peruaanse overheid omdat die het onbillijk zou behandelen.

La Oroya heeft de twijfelachtige eer één van de tien meest vervuilde plaatsen ter wereld te zijn. De kinderen hebben er een zeer hoog gehalte aan lood in het bloed, wat de hersenen aantast en kan leiden tot intellectuele achterstand. Het staat als een paal boven water dat de kopersmelterij hiervan de oorzaak is.

Bedrijf leegzuigen

Toen Doe Run in 1997 de smelterij overnam, ging ze akkoord om het bedrijf milieuvriendelijker te maken. Die engagementen komt ze tot nu toe niet na. Ze roept haar eigen arbeiders op om protestacties te organiseren en langere termijnen van de overheid te eisen. Ze heeft intussen al een

hele resem boetes van milieu-instansies verzameld, maar die weigert ze pertinent te betalen. En dat terwijl ze wel altijd grote winsten repatrieerde naar de VS.

Op dit moment is de smelterij toch gesloten dankzij de vele acties van de bevolking van La Oroya en CooperAcción. Die waarschuwde er al voor dat het almaar uitstellen van de

nodige milieuvriendelijke investeringen een strategie van het bedrijf kon zijn: zo snel mogelijk produceren en zo veel mogelijk winsten genereren, om dan uiteindelijk zijn boeltje te pakken met het argument dat de Peruaanse regering niet voldoende garanties biedt voor de werking van het bedrijf.

De wraak van Doe Run

Het Amerikaanse bedrijf gaat nu nog een stap verder. Het is van plan om een arbitrageproces aan te spannen tegen de Peruaanse regering. Daarvoor beroept het zich op de vrijhandelsovereenkomst die sinds vorig jaar bestaat tussen Peru en de VS. Het bedrijf vraagt een schadevergoeding van 800 miljoen dollar! Het zegt dat het alle milieuvereisten heeft vervuld en dat het de Peruaanse regering is die hen onbillijk en ongelijk behandelt. Iets waartegen de vrijhandelsovereenkomst hem beschermt.

Onze partners hebben jarenlang actie gevoerd tegen dit akkoord, waarbij ze waarschuwden voor dergelijke, gevaarlijke toestanden. CooperAcción zet verder druk op de regering om deze wantoestand aan te klagen.

FOTO DIK KLEERS

EL DORADO in Congo?

Een erg omstreden project is nog zacht uitgedrukt voor het immens Inga-dammenproject dat op stapel staat in Congo. De Brit Anders Lustgarten schreef een rapport over deze 'nachtmerrie van Conrad'.

FOTO REUTERS

Vanwaar de naam voor je rapport, 'Conrad's nachtmerrie'?

Anders Lustgarten. In zijn boek 'Hart der duisternis' vertelt Joseph Conrad over de moeizame tocht van een avonturier stroomopwaarts over de Congostroom eind negentiende eeuw. Hij beschrijft prachtig de hypocrisie die zijn personage vaststelt bij zijn werk voor een handelsmaatschappij die het hart van Afrika wilde 'ontwikkelen'. De Congolese kolonie werd geplunderd en de bewoners werden onmenselijk behandeld. Honderd jaar later vertoont het Inga-dammenproject verdacht veel gelijkenissen met wat toen gebeurde. Ik wilde niet gewoon een 'droog' rapport neerpennen, maar een verhaal vertellen omdat iedereen moet weten wat hier gebeurt.

Wat houdt het project van de Inga-dam eigenlijk in?

Anders. Het idee is om een gigantisch dammencomplex te bouwen in de Congostroom. De kracht van deze rivier is immens: elke seconde stort zo'n 4.200 kubieke meter in zee. De elektriciteit die je uit deze kracht zou kunnen genereren is enorm. In de jaren 70 werd al een eerste dam gebouwd. In de jaren 80

kwam daar Inga 2 bij. Nu zijn er plannen voor Inga 3. Deze dam zou de voorloper zijn voor het 'meesterstuk' van het hele project, Grand Inga. Dit zou de grootste dam ter wereld zijn en die zou de helft van de Afrikaanse bevolking van elektriciteit kunnen voorzien. Het lijkt wel het nieuwe El Dorado in Congo.

Als de helft van de Afrikaanse bevolking hiermee elektriciteit zou krijgen, lijkt me dat een goed project.

Anders. Dat zeg ik niet, dat is wat de Wereldbank beweert. In de praktijk ligt het wel anders. De elektriciteit die wordt opgewekt met Inga 1 en 2 gaat rechtstreeks naar de mijnen in Katanga en delen van Kinshasa. De boer naast de centrale, zit in het donker. Als de Grand Inga, zoals de Wereldbank beweert, aan 500 miljoen Afrikanen elektriciteit kan voorzien, betekent dat tientallen miljarden aan investeringen en jaren werk voor de aanleg van infrastructuur. Momenteel heeft in Congo minder dan 1 % van de gezinnen op het platteland toegang tot elektriciteit en in het hele land ligt dat lager dan 6 %.

Bovendien verdenk je de Wereldbank ervan dat ze de elektriciteit naar de Europese markt wil transporteren?

Anders. De Wereldbank financiert het project en wil uiteraard dat de dam rendabel wordt. En hoe doe je dat? Niet door de elektriciteit aan de arme Congolese bevolking te verkopen. De Grand Inga moet vooral opbrengen door de energie te exporteren naar rijkere markten. De belangrijkste route zou een hoogspan-

"Bij het Inga-dammenproject gaat het helemaal niet over 'ontwikkelingshulp', of over de belangen van de gewone bevolking, maar over de elektriciteitsvoorziening van Europa."

DR. ANDERS LUSTGARTEN,
BRETTON WOODS PROJECT

ningslijn zijn door het evenaarswoud van Congo-Brazzaville en de Centraal-Afrikaanse Republiek, via Darfur, Soedan en de Sahara naar Egypte, en dan onder de Middellandse Zee door naar Europa. In totaal een afstand van 5.800 km! Volgens de ingenieurs met wie ik heb gesproken, is zo'n lang net zelfs technisch zo goed als niet realiseerbaar. Dit project gaat helemaal niet over 'ontwikkelingshulp', of over de belangen van de gewone bevolking. Het gaat om de veiligstelling van de elektriciteitsvoorziening in Europa.

Zo'n grote dam heeft ook een effect op de omgeving.

Anders. De ecologische impact van de Grand Inga zal enorm zijn. Zo'n dam zou een stuwmeeer vereisen dat groot genoeg is om heel Kinshasa blank te zetten. Bovendien zou het sediment ervoor zorgen dat alles 50 km stroomopwaarts vergiftigd wordt. En het hakken van grote stukken tropisch bos voor de hoogspanningslijn zou enorme schade veroorzaken aan de biodiversiteit.

De Wereldbank pompte veel geld in Inga 1 en 2.

Toch werken ze nog niet op vol vermogen.

Anders. De Wereldbank heeft al zo'n 770 miljoen dollar in deze dammen gepompt. Een nieuwe herstelling zou nog eens 400 miljoen kosten. Maar de twee dammen samen produceren nog niet de helft van het potentiële vermogen. Waar al dat geld naartoe is? Het is nogal makkelijk het allemaal op de Congolese corruptie te steken. Dat is gedeeltelijk waar, maar er is ook een enorm deel van dit geld naar privéprojecten gegaan, voor niet uitgevoerde werken of voor kosten die serieus worden opgeblazen door de publiek-private partnerschappen (PPP's).

Inga 3 zou ook zo'n publiek-private samenwerking worden.

Anders. De Wereldenergieraad (WEC), het handelsorgaan voor de energiesector is op zoek naar de financieringsmogelijkheden. Eén piste is inderdaad om te werken via een PPP. Die komt er meestal op neer dat de privésector de winsten voor zich neemt, terwijl de publieke overheid de kosten mag dragen. Een zure appel voor een land als Congo dat al gebukt gaat onder een enorme schuldenlast. Een andere optie is om de dam volledig in privé-handen te geven. Maar dan bestaat het risico dat de Congolese overheid geen enkele controle meer heeft over de ecologische en sociale gevolgen van de dam en naar waar de elektriciteit zal gaan.

Conclusie: weg met de Ingadam?

Anders. Kijk, het potentieel van de Congostroom is er, en ik vind dat die zeker moet worden benut. Maar niet met een monsterproject zoals Grand Inga. Zorg ervoor

actie in het Zuiden

Indonesische president moet corruptie aanpakken

Indonesia Corruption Watch (ICW) is een notoire corruptieaanklager en partner van 11.11.11. Ze onderzocht onder meer de corruptie bij de exploitatie van olie, gas en ertsen, maar ook bij de politietop. Begin juli vorig jaar werd ICW-medewerker Tama Satrya Langkun het slachtoffer van een brutale aanval. De Indonesische president Susilo Bambang Yudhono kwam Tama Satrya Langkun aan zijn ziekenhuisbed aanmoedigen om zijn strijd tegen de corruptie voort te zetten. Een jaar later is er van de beloofde onderzoeken niets in huis gekomen. De intimidatie en fysieke aanslagen op activisten blijven voortduren. Daarom trokken tientallen activisten op 8 juli naar het

paleis van de Indonesische president om hem te herinneren aan zijn beloften. Volgens ICW is illegale partijfinanciering dé oorzaak van heel wat corruptie. "Er moet dringend meer transparantie komen", zegt Febri Diansyah van ICW die al heel wat voorstellen formuleerde, maar het parlement houdt de boot af.

Reactie op gevaarlijk wetsvoorstel

Het Rwandese parlement bespreekt al enkele maanden een wetsvoorstel dat de minimumleeftijd om te trouwen wil verlagen tot 18 jaar voor vrouwen, terwijl het voor de mannen 21 jaar zou blijven. In een land als Rwanda spelen zulke wetswijzigingen een grote rol in het veranderen van de mentaliteit en de gewoonten. Daarom maakt Pro-Femmes, een partner van 11.11.11, zich grote zorgen. Er zou immers een ongelijkheid ontstaan tussen mannen en vrouwen. Bovendien vreest ze dat veel vrouwen zullen verplicht worden hun studies te laten staan om op jonge leeftijd te kunnen trouwen. Ze hebben dan minder kansen op de arbeidsmarkt en dus op zelfstandigheid. Daarom voert Pro-Femmes nu campagne via de media, met een petitie, conferenties en ontmoetingen met parlementsleden.

dat Inga 1 en 2 functioneren, Inga 3 kan ook. Het is veel efficiënter verschillende kleinere, duurzame dammen met een kleine impact verspreid over het land te bouwen. En natuurlijk moet het in de eerste plaats ten goede komen aan de Congolese bevolking. Zij hebben de elektriciteit hard nodig om hun huis te verlichten en om kleine bedrijfjes op te richten. Alleen zo kunnen ze hun economie verder ontwikkelen en aansluiting vinden bij de 21ste eeuw.

MARJAN CAUWENBERG

• www.11.be/11dossiers

Actrice en auteur lanka Fleerackers houdt van artistieke uitdagingen. En dus had Djapo weinig moeite om haar te strikken voor een luisterspel voor kinderen.

Met een rist bekende stemmen in haar kielzog.

"Je moet durven **VLIEGEN!**"

Dit is je eerste luisterspel. Hoe anders is dit medium voor een auteur?

lanka Fleerackers. Een luisterspel is een heel ander genre dan een prentenboek of een roman voor kinderen. Een luisterspel kan alleen auditief een verhaal vertellen: iemand kan over het straat stappen, flaneren, sluipen, lopen, slenteren of waggelen, ... Je woordkeuze is daarin dus erg bepalend. De stemmen sturen al veel meer de fantasie van de luisteraar dan bij een boek.

En het thema 'klimaat' sprak je onmiddellijk aan.

lanka. Het thema vond ik super. Duurzaamheid, samenleving en milieu zijn onlosmakelijk verbonden met ons klimaat en dat zijn ook zaken waar ik-zelf en mijn gezin mee bezig zijn. We spreken thuis over de mogelijke oorzaken van overstromingen of bijvoorbeeld de gevolgen van de aardbeving in Japan. We proberen onze kinderen duidelijk te maken dat we als mens een invloed hebben op al die zaken. Het shockeert ons ook telkens weer hoeveel nutteloos afval je krijgt bij de aankoop van een simpel stuk speelgoed. Mijn kinderen laten zich horen als ze vinden dat we meer rekening kunnen houden met het milieu. Ook de school stimuleert hen daarin.

Doet het je iets dat je werkte aan een instrument voor het basisonderwijs?

lanka. Ja absoluut! Ik ben vooral blij dat ik in het luisterspel m'n gang mocht gaan en dat ik niet beleidend moest zijn. Kinderen moeten het leuk vinden, er moeten veel 'zotte dingen' gebeuren. Bij de keuze van bepaalde personages, verhaallijnen of gebeurtenissen heb ik er zoveel mogelijk rekening mee gehouden dat Djapo een bijhorend lessenspakket uitwerkte. Pas als het verhaal en bijhorend lessenspakket goed op elkaar afgestemd zijn krijg je iets dat het gemiddelde overstijgt. Ik zou het als kind alvast erg prettig vinden om hiermee aan de slag te gaan!

Wie is je favoriete personage uit 'Hupsala Princess'?

lanka. De jonge ooievaar Lily genoemd naar mijn dochter. Het beeld van de ooievaarsdochter die bang is om te vliegen, om te doen waar zij goed in is en zo een verschil te maken in haar wereld, is erg symbolisch. Door de durf die Lilly moet verzamelen om een wezentje te redden ontdekt ze dat ze iets kan, dat ze het verschil kan maken. Hier ligt voor mij dé boodschap aan de kinderen: je moet durven vliegen! Je kan het verschil maken! Je moet gewoon durven. Daarom was ik superblij toen Tom Kestens deze tekst heeft gebruikt voor het liedje van 'Hupsala Princess'. Samen met de fragiele stem van Kim Hertogs voel je letterlijk hoe de jonge Lilly de moed verzamelt om te durven vliegen. Ik krijg er elke keer kippenvel van!

GEERT VANSPEYBROEK

'Hupsala Princess' in je klas

Luisterspel en prentenboek

Het luisterspel 'De wonderbaarlijke reis van de Hupsala Princess' vertelt een grappig verhaal van ongeveer 45 minuten. Het is een speelse en leerrijke zoektocht met de wereldwijde klimaatverandering als invalshoek. Een prachtig prentenboek zorgt voor de visuele ondersteuning. Prijs: € 18,99

Klaspakket - klimaatcampagne 11.11.11

In 4 lestijden van 50 minuten beleven de leerlingen van het basisonderwijs hun eigen Hupsala avontuur. Zij varen undercover mee in een geheime kamer met een speciale opdracht. Via zoekopdrachten, raadsels en vreemde boodschappen sjipt de informatie binnen. Het pakket voorziet voor elke graad een handleiding voor de leerkracht, een cd met hulpmiddelen voor in de klas en ook gedrukt materiaal. Prijs: € 300

• www.djapo.be

Ga uit de bol met de **TRIPLE 11!**

Het is een speciaal jaar: **11/11/11** is een datum die maar eens in de honderd jaar voorkomt. Brouwerij Corsendonk zag het meteen zitten om er iets feestelijk van te maken en zorgt voor een Triple 11. Stefan Keersmaekers, directeur bij Corsendonk, vindt het een perfecte combinatie.

"Op het etiket zeggen we trouwens: 'Corsendonk vecht mee tegen onrecht'. En dat menen we ook echt."
Stefan Keersmaekers, directeur
brouwerij Corsendonk.

FOTO MARJAN CAUWENBERG

Heeft Corsendonk een speciaal bier gebrouwen voor 11.11.11?

Stefan Keersmaekers. Het is geen 'nieuw' bier. We steken onze bekende Corsendonk Agnus Tripel tijdelijk in een 11.11.11-jasje. Die krijgt voor de gelegenheid de naam Triple 11. Het etiket verandert dus wel, maar het blijft hetzelfde lekkere, blonde bier. Een op en top Belgisch product, gebrouwen in Wallonië en gebotteld in Vlaanderen. Het is trouwens een erg mooi etiket, waarop zowel Corsendonk als 11.11.11 meteen herkenbaar zijn.

Waarom had Corsendonk zin in een samenwerking met 11.11.11?

Stefan. Het is een erg leuk idee, een tripelbier voor de datum 11/11/11. Toen we de vraag kregen, zagen we er dan ook meteen een mooie kans in. We kunnen mensen een product aanbieden om van te genieten, en tegelijkertijd steunen zij het Zuiden, dat is toch een schitterende combinatie, niet? Ik vind het een geslaagd concept om op die manier iets te doen voor het goede doel. Op het etiket zeggen we trouwens: 'Corsendonk vecht mee tegen onrecht'. En dat menen we ook echt, want naast het feit dat we de productie- en promotiekosten op onze rekening nemen schenken we zelf ook 1 euro per verpakkingseenheid aan 11.11.11.

Waar kunnen mensen de Triple 11 vinden?

Stefan. De Triple 11 zal voor iedereen vanaf 10 oktober te koop zijn bij Colruyt en de Prik&Tik-zaken. Het aanbod is beperkt, dus wie een flesje wil, kan er maar beter snel bij zijn. Ook in bepaalde cafés kan je onze Triple 11 vinden, want de horecazaken waar wij rechtstreeks leveren zullen we gedurende een

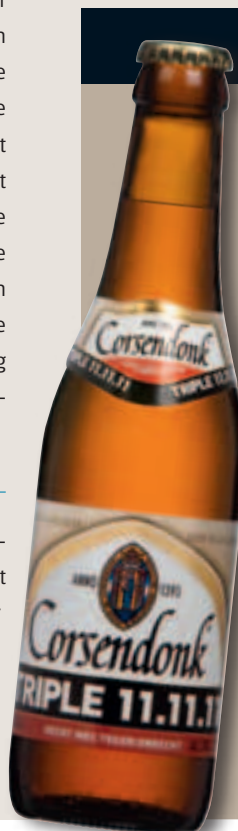
periode de Triple 11 aanbieden. Vraag er dus zeker naar in je favoriete café! En uiteraard rekenen we erop dat de vrijwilligersgroepen en sympathisanten ons bier zullen aanbieden op hun activiteiten. En wie weet zullen andere horecazaken ook bij ons naar de Triple 11 vragen! We hopen alleszins dat ons biertje kan bijdragen aan een sterke zichtbaarheid van de beweging en daarbovenop een mooi bedrag zal opleveren voor het werk van 11.11.11!

Wij drinken er alvast eentje op!

MARJAN CAUWENBERG

- www.11.be/triple11
- www.corsendonk.com
- www.prikentik-uw-drankspecialist.be

TRIPLE 11*

Het bier voor een solidair najaar!

Drink de Triple 11

Voor de gelegenheid van 11/11/11 doopt brouwerij Corsendonk haar Agnus Tripel om tot een Triple 11. Toast hierop samen met 11.11.11 en vecht mee tegen onrecht! Voor elke 4-pack schenken Corsendonk en Prik&Tik een deel van hun opbrengst aan 11.11.11.

Schenk de Triple 11

Schenk de Triple 11 op je quiz, brunch, loopwedstrijd of herfstbarbecue! Nodig je familie en vrienden uit bij je thuis en drink samen gezellig een Triple 11 en vraag een vrije bijdrage. Overtuig het café in jouw buurt om de Triple 11 te schenken.

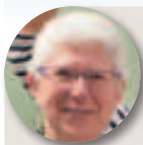
Vanaf 10 oktober verkrijgbaar bij Colruyt en Prik&Tik (tot einde voorraad). Alvast bedankt en laat het je smaken!

* Partnerorganisaties in het Zuiden noemen 11.11.11 spontaan 'Triple Eleven'.

Koop je straat!

De Werkgroep Eén Wereld verkoopt straten van Melle met haar Mellopoly. De 'kopers' zijn nieuwe medewerkers voor de deur-aan-deur-actie van zowel 11.11.11 als Broederlijk Delen. Want de werkgroep zet zich in voor beide campagnes. Begin juli troffen we de bijna voltallige groep op de kermis van Melle.

Rita Brion (voorzitter Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking): "Ik doe heel graag mee aan de campagnes. De mensen beginnen me al te kennen. Omdat ik partners in Peru en in India bezocht kan ik goed uitleggen waarvoor het opgehaalde geld dient."

Christine De Pus (schepen voor Ontwikkelingssamenwerking): "De deur-aan-deur-actie is een succes hier in Melle. Ik doe er zelf ook aan mee. De stap zetten is moeilijk, maar eens je begint, merk je dat het plezant is. Je ontmoet heel wat mensen."

Koen Dhoore (voorzitter van de werkgroep, met zoon Hendrik): "Je merkt dat heel wat mensen niet weten dat ze aan zo'n actie kunnen deelnemen. We vragen hen om per jaar 2 tot 3 uur van hun vrije tijd te investeren, meer

niet. En dat werkt. Voor Melle kunnen we rekenen op zo'n 65 mensen."

Koen De Bosschere (uitvinder Mellopoly): Vorig jaar was het duidelijk dat we een manier moesten vinden om nieuwe medewerkers aan te spreken. En waar zie je die mensen? Op een rommelmarkt of een kermis. Daarom moesten we iets uitwerken dat mensen aantrekt en hen nieuwsgierig maakt.

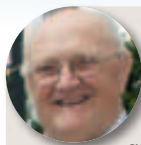
Jan Tusschans: "Als één van de zes wijkverantwoordelijken onderhoud ik het contact met de medewerkers en bezorg ik hen het materiaal."

Coralie Van Leemen: "Sinds vorig jaar bakken we pannenkoeken als de medewerkers hun geld binnenbrengen. We merken dat er sinds dan vaker kinderen meekomen, de medewerkers blijven iets langer en er is ook meer onderling contact. Zo is het heel wat gezelliger."

Lucien De Bosschere: "Bij de omhaling besteden we speciale aandacht aan de huizen waar men in het verleden fiscaal aftrekbaar giften gedaan heeft. Soms gaan we tot driemaal terug als men er niet thuis is. Eén extra gift van 50 euro maakt een wereld van verschil op het opgehaalde bedrag in een straat".

Johan De Boever: "Ik probeer mijn engagement voor het Zuiden ook in mijn werk te integreren. Bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek hebben we een werkgroep Ontwikkelingssamenwerking. Daar bekijken we mogelijkheden voor overdracht van kennis naar het Zuiden."

EDDY MAES

FOTO BETTY BEX

breed • uit

LAAT JE STRIKKEN Hou je van spelletjes of van films? Ben je gek op wijn of chocolade? Kook je graag? Al proevend, kijkend of spelend kan je heel wat opsteken over andere culturen en boeiende thema's zoals eerlijke handel, mensenrechten, armoede in het Zuiden of de klimaatproblematiek. 'Laat je strikken voor de wereld' biedt Limburgse verenigingen en groepen een gamma aan activiteiten aan om kennis te maken met de wereld van ontwikkelingssamenwerking. Het is een initiatief van 11.11.11 en de provincie Limburg, in samenwerking met de Limburgse ngo's. Lancering op het Wereldfeest in Bokrijk op 28 augustus.

www.laatjestrikkenvoordewereld.be

LAAT JE AUTO THUIS, GENIET VAN DE VOORDELEN.

WEEK VAN DE MOBILITEIT.BE
16-22 SEPTEMBER 2011

CAR FREE DAY Van Canada tot Colombia, van Brazilië tot Bosnië ... De 'Car Free Day' op 22 september is uitgegroeid is tot een gebeurtenis van wereldformaat. Hoog tijd om ook in

Vlaanderen deze internationale actiedag alle eer aan te doen en op donderdag 22 september je wagen thuis te laten. Je kan ook als bedrijf, organisatie of vereniging deelnemen en ondersteuning genieten voor je actie.

www.weekvandemobiliteit.be

VLAAMSE VREDESWEEK

Van 21 september tot 2 oktober trekt de Vlaamse Vredesweek de aandacht op de gevolgen van de internationale wapenhandel.

De impact ervan is immens en onmenselijk. Het staat de ontwikkeling van landen in het Zuiden in de weg. Zo is er de overbelasting van de medische zorg waardoor bijvoorbeeld zwangere vrouwen en kinderen onvoldoende zorg krijgen. Dikwijls moeten mensen vluchten naar gebieden waar voedsel nog schaarser is. De Vlaamse Vredesweek wil een alomvattend en afdwingbaar internationaal verdrag inzake wapenhandel.

www.vredesweek.be

CHE PRESENTE Dit jaar sluit de jaarlijkse Cubadag 'Che Presente' zich aan bij het solidariteitsfeest 'Manifiesta' van 24 september in Bredene. Naast de bekende mojito en de hippe salsafuif verzorgt het nog enkele boeiende conferenties. Daarvoor komen speciaal familieleden van de Cuban Five uit Cuba overgevlogen samen met Fabiola Bueno Sánchez, vakbondsecretaris, professor en milieuactiviste. De conferenties gaan o.a. over de economische hervormingen in Cuba en de strijd tegen de klimaatopwarming.

www.cubanismo.net

Waterbeheer vangt klimaatverandering op

Intense regens bedreigen de landbouw in Rwanda.
Een geïntegreerde aanpak zorgt niet alleen voor een
grotere opbrengst op de velden maar ook voor
een betere toegang tot drinkwater.

SAMENWERKING

PROTOS heeft zich als ngo gespecialiseerd op het vlak van waterbeheer. In haar programma's zet ze een samenwerking met meerdere partners op. In de streek rond Ruterana werkt ze samen met drie plaatselijke ngo's. De lokale districtsautoriteiten hebben een raadgevende functie. In de aanpak van PROTOS staat samenwerking centraal: van ontwikkelingssamenwerking naar 'ontwikkeling van samenwerking'.

WATER VASTHOUDEN

In Rwanda zorgen de gevolgen van de opwarming van de aarde voor grote problemen: te veel regen in korte tijd gevolgd door periodes van droogte. Grond en water zijn heel belangrijk voor de bevolking van dit klein bergachtig land. Ze leeft vooral van landbouw en veeteelt.

De intense regens sleuren de vruchtbare grond mee van de steile heuvels en als het water niet in de bodem sijpelt, komen de bronnen in de valleien droog te staan. Dat was onder meer het geval in de streek rond Ruterana in het centrum van het land. Daar kende de rijstteelt de laatste jaren een forse uitbreiding omwille van het groot potentieel in een aantal moerassen en waterrijke valleien. Er dreigden problemen omwille van de geleidelijke aanslibbing van de irrigatiekanalen door erosie van de nabij gelegen hellingen. Alleen een betere waterbeheersing gecombineerd met het gebruik van verbeterde rassen kon het rendement beduidend verhogen.

MEER RIJST

Op initiatief van PROTOS zetten drie lokale ngo's in samenwerking met de districtsautoriteiten een geïntegreerd programma op. De aanplant van (fruit)bomen en het aanleggen van terrassen met bodemfixerende grassoorten zorgen ervoor dat de vruchtbare grond niet meer wegstroomt. Daarnaast vangen tien opvangputten en kilometers anti-erosiegeulen de regen op, zodat die in de bodem sijpelt en niet gewoon wegstroomt. Dat is goed voor de bronnen die de rijstvelden in de vallei permanent bevoorraden. Samen met de lancering van een lokale rijstvariëteit zorgde dit voor een beter rendement. En daarbij kregen ook nog bijna 10.000 mensen toegang tot drinkwater. Het programma voorziet ook nog in een vorming voor een beter hygiënisch gedrag.

EDDY MAES

FOTO PROTOS

• www.protosh2o.org